

ושמו אחד. ברוך יי לעולם אמן ואמן. ימלוך
יי לעולם אמן ואמן.

פרשת קרח

ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי וגו'. רבי
אבא פתח (תהלים יט) הנחמדים מזהב ומפז
רב ומתוקים מדבש ונופת צופים. כמה עלאין
פתגמי אורייתא, כמה יקירין אינון, תאיבין
אינון לעילא, תאיבין אינון לכלא. בגין דאינון
שמא קדישא. וכל מאן דאשתדל באורייתא,
אשתדל בשמא קדישא, ואשתזיב מפלא,
אשתזיב בעלמא דין, ואשתזיב בעלמא דאתי.
תא חזי, כל מאן דאשתדל באורייתא, אחיד
באילנא דחיי. פיון דאחיד ביה, בכלא אחיד,
דכתיב, (משלי ג) עץ חיים היא למחזיקים בה
וגו'.

רבי יצחק אמר, כל מאן דישתדל באורייתא,
חירו אית ליה מפלא, חירו ממיתה, כמה
דאמרן. בגין דחירו עליה שריא, ואחיד ביה.
אילו ישראל מתעטרין באורייתא, ישתזבו
מפלא, ולא ישתכחו בגלותא, ודא הוא דכתיב
(ס"א אילו ישראל מנשרין אורייתא, אשתזבו מפלא, ולא אשתכחו בגלותא
כתיב) (שמות לב) חרות על הלחות, אל תקרי חרות
אלא חירות. וחירות דא (אוקמוה) באורייתא
אשתכח, אורייתא איהי חילא דימינא, כמה
דאת אמר (דברים לג) מימינו אש דת למו, ושמאלא
אתפליל בימינא, מאן דעביד ימינא שמאלא,
ושמאלא ימינא, הא איהו כאילו חריב עלמא.
תא חזי, אהרן ימינא. ליואי שמאלא,
קרח בעי למעבד חלופא דימינא
לשמאלא, בגין כך אתענש. ולא עוד
אלא דאשתכח ביה לישנא בישא, ואתענש
בכלא. רבי יהודה אמר, שמאלא אתפליל
תדיר בימינא, קרח בעא לאחלפא תקוונא

(זכריה יד) ביום ההוא יהיה ה' אחד
ושמו אחד. ברוך ה' לעולם אמן
ואמן. ימלוך ה' לעולם אמן ואמן.

פרשת קרח

ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן
לוי וגו'. רבי אבא פתח, (תהלים יט)
הנחמדים מזהב ומפז רב
ומתוקים מדבש ונופת צופים.
כמה עליונים הם דברי התורה,
כמה מכבדים הם, אהובים הם
למעלה, אהובים הם לכלם, בגלל
שהם שם קדוש. וכל מי
שמשתדל בתורה, משתדל בשם
הקדוש ונצל מהכל. נצל בעולם
הזה, ונצל בעולם הבא. בא
וראה, כל מי שמשתדל בתורה,
אחוז בעץ החיים. פיון שאחוז
בו - בכל אחוז, שכתוב (משלי ג)
עץ חיים היא למחזיקים בה וגו'.
רבי יצחק אמר, כל מי שישתדל
בתורה, יש לו חרות מהפל, חרות
ממיתה כמו שאמרנו, משום
שחרות שורה עליו ואחוזתו בו.
אלו ישראל מתעטרין בתורה,
ינצלון מהפל, ולא ימצאו בגלות.
וזהו שכתוב (אלו ישראל משמרים את
התורה, ינצלון מהפל, ולא ימצאו בגלות. כתוב)
(שמות לב) חרות על הלחות, אל
תקרי חרות אלא חרות. וחרות זו
(בארוה) נמצאת בתורה. התורה
היא פח הימין, כמו שנאמר (דברים
לג) מימינו אש דת למו. והשמאל
נכלל בימין. מי שעושה ימין
שמאל ושמאל ימין, הרי הוא
כאלו מחריב עולם.

בא וראה, אהרן ימין, לויים
שמאל. קרח רצה לעשות חלופה
הימין לשמאל, ומשום זה נענש.
ולא עוד, אלא שנמצא בו לשון
הרע, ונענש בכל. רבי יהודה
אמר, השמאל נכלל תמיד בימין.
קרח רצה להחליף תקוון
שלמעלה ולמטה, בגלל זה נאכד

דלעילא ותתא, בגין פך אתאביד מעילא ותתא. ויקח קרח, מאי ויקח. נסיב עיטא בישא לגרמיה, פל דרדף פתר דלאו דיליה, איהו עריק מקמיה. ולא עוד, אלא מה דאית ביה אתאביד מניה. קרח רדיף פתר דלאו דיליה, דיליה אביד, ואחרא לא ריוח.

קרח אזיל במחלוקת. מאי מחלוקת. פלוגתא. פלוגתא דלעילא ותתא. ומאן דבעי לאפלגא תקונא דעלמא, יתאביד מפלהו עלמין. מחלוקת, פלוגתא דשלום. ומאן דפליג על שלום, פליג על שמא (דף קע"ו ע"ב) קדישא, בגין דשמא קדישא, שלום אקרי. תא חזי, לית עלמא קאים אלא על שלום, פד פרא קדשא בריה הוא עלמא, לא יכיל לאתקיימא, עד דאתא ושרא עלייהו שלום. ומאי הוא. שבת, דאיהו שלמא דעלאי ותתאי, וכדין אתקיים עלמא. ומאן דפליג עליה, יתאביד מעלמא.

צדפחד פליג על שבת, דהוה מקושש עצים. ומאן אינון עצים. אינון אילנין אחרנין פדאמרן. ואינון מלין (כ"א אילנין) דחול, וחול בקדש לא שרייא, (מכאן והלאה מילי דחול בשבת אסיר ודאי) דפליג על שלמא דעלמא.

רבי יוסי אמר, פתיב (תהלים קיט) שלום רב לאוהבי תורתך וגו'. אורייתא הוא שלום, דכתיב, (משלי א) וכל נתיבותיה שלום. וקרח אתא לאפגמא שלום דלעילא ותתא, בגין פך אתעניש הוא מעילא ותתאה.

ויקומו לפני משה וגו'. האי קרא אוקמוהו חבריא. רבי שמעון אמר, קריאי מועד קראי כתיב, חסר יו"ד, אמאי קראי. אלא הכי הוא, מלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיעא. ורזא דא, פל אינון כתרין עלאין,

מלמעלה ולמטה. ויקח קרח. מה זה ויקח? לקח עצה רעה לעצמו. פל מי שרודף אחר מה שאינו שלו - זה בורח ממנו, ולא עוד, אלא מה שיש לו - נאכד ממנו. קרח רדף אחר מה שאינו שלו - את שלו אבד, ואחר לא הרויח.

קרח הלך במחלוקת. מה זה מחלוקת? פלוגתא. מחלוקת שלמעלה ולמטה. ומי שרודף לחלק תקון העולם, נאכד מפל העולמות. מחלוקת היא מחלוקת של השלום, ומי שחולק על השלום חולק על השם הקדוש, משום ששם הקדוש נקרא שלום. בא וראה, אין העולם עומד אלא על שלום. כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, לא זכל להתקיים ולעמד, עד שבא והשרה עליו שלום, ומהו? שבת, שהיא שלום העליונים והתחתונים, ואז עמד והתקיים העולם. ומי שחולק עליו, יאכד מהעולם.

צדפחד חלק על שבת, שהיה (במדבר טו) מקושש עצים. מי אותם עצים? אותם עצים אחרים, כמו שאמרנו. ואלו דברי (אילנות) חל, וחל בקדש לא שורה, (מכאן והלאה דברי חל בשבת אסיר ודאי) שחלק על שלום שלמעלה.

רבי יוסי אמר, כתוב (תהלים קיט) שלום רב לאהבי תורתך וגו'. התורה היא שלום, שכתוב (משלי א) וכל נתיבותיה שלום. וקרח בא לפגם שלום שלמעלה ומטה, ומשום זה נענש מלמעלה ומטה. ויקמו לפני משה וגו'. פסוק זה פרושהו החברים. רבי שמעון אמר, קראי מועד, קראי כתוב, חסר יו"ד. למה קראי? אלא פך הוא - מלכות הארץ כעין מלכות הרקיע. וסוד זה - פל אותם כתרים עליונים שהשם הקדוש

דשָׁמָא קדישאַ אַתְאַחיד בְּהוּ, פְּלֵהוּ זְמִינִין
מֵאַתְר דְּאַקְרִי קִדְשׁ, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (ויקרא כג)
מִקְרָאֵי קִדְשׁ. וְאִימְתִי בְּשַׁעְתָּא דְּמוֹעֵד זְמִין
בְּעֵלְמָא, פְּגוּוֹנָא דְּאִינוּן פְּתָרִין עֲלָאִין, דְּזְמִינִין
מִקְדָּשׁ עֲלָאָה, הֲכִי נְמִי קִדְשׁ תְּתָא זְמִין לְחִילוּי,
לְאַעְטְרָא וּלְאַעְלָאָה לְהוּ.

קִדְשׁ עֲלָאָה יְדִיעָא, קִדְשׁ תְּתָאָה חֲכֻמַּת שְׁלֵמָה,
הֲכִי נְמִי אִיהִי זְמִינַת לְכָל חִילָהָא. וְאִינוּן
חֲזִילִין פּוֹלְהוּ, זְמִינִין לְאַתְעֲטְרָא בְּהֵאֵי קִדְשׁ
תְּתָאָה, בְּזִמְנָא דְּמוֹעֵד שְׂרִיָּא בְּעֵלְמָא. וּכְגוּוֹנָא
דְּחִילָהָא קְיִימִין לְעִילָא, הֲכִי נְמִי קְיִימִי מְמַנֵּן
דְּעֻמָּא, פְּדוּגְמָא דִּילָהּ לְתַתָּא, וְעַל דָּא אַקְרוּן
קְרָאֵי מוֹעֵד. וּבְגִין דְּאִינוּן לְתַתָּא, קְרָאֵי מוֹעֵד
חֲסֵר, (פְּגוּוֹנָא דְּלְעִילָא) אָבַל בְּשְׁלִימוּ יַתִּיר אִינוּן.
אַנְשֵׁי שֵׁם וְדָאֵי, וְלֹא אַנְשֵׁי יִי. וְדָא הוּא רְזָא,
בְּנִקְבוּ שֵׁם יוֹמַת, וְאִוְקִימְנָא. וְעַל דָּא
אַקְרִי הֲכָא, אַנְשֵׁי שֵׁם וְדָאֵי, פִּינִין דְּמִסְטְרָא
דְּגְבוּרָה קָא אַתְיִין, אַנְשֵׁי שֵׁם אִינוּן, הָא שְׁבַחָא
דְּלֵהוּן יַתִּיר, אָבַל אִינוּן נְטִלוּ לְגִרְמִיָּהוּ.
וְאַתְאַחֲדוּ בְּמַחְלוּקַת.

בְּקֵר וַיִּוְדַע יִי אֵת אֲשֶׁר לוֹ. אַמַּאי בְּקֵר, וְאַמַּאי
קִדְוֵשׁ וְלֹא טְהוֹר. אֲלֵא אִינוּן מִסְטְרָא
דְּטְהוֹר קָא אַתְיִין, וְקִדְוֵשׁ פְּהֵנָא. אָמַר מֹשֶׁה,
בְּקֵר, דְּכִדִּין פְּתָרָא דְּכֵהֵנָא אַתְעַר בְּעֵלְמָא, אִי
אַתּוּן פְּהֵנִי, הָא בְּקֵר, פְּלַחוּ עֲבוּדָה דְּבְּקֵר,
וּכְדִין וַיִּוְדַע יִי אֵת אֲשֶׁר לוֹ וְאֵת הַקִּדְוֵשׁ. אֵת
אֲשֶׁר לוֹ סְתָם, דָּא לִיּוֹאֵי. וְאֵת הַקִּדְוֵשׁ, דָּא
כֵּהֵנָא, פְּדִין וְהַקְרִיב אֵלָיו. וְלִית מָאן דְּאַבְחִין
מְלָה, אֲלֵא בְּקֵר, אִי תַתְּחִזוּן לְאַשְׁתְּאַרָא בְּסִטְר
דִּינָא, בְּקֵר לֹא סְבִיל לְכוּ, דְּהָא לָאו זְמַנְיָה
הוּא. וְאִי תַתְּחִזוּן לְאַשְׁתְּאַרָא בְּחֲסֵד, הָא זְמַנְיָה
הוּא, וְתַשְׁתְּאַרוּן גְּבִיָּהּ, וַיִּקְבַּל לְכוּ.

בְּמָה. בְּקִטְרַת. דְּהָא קִטְרַת בְּעֵי לְשׁוֹשְׁבֵינָא,

נֶאֱחָזוּ בְּהֵם, פְּלֵם מְזֻמְנִים מִמְּקוֹם
שְׁנִקְרָא קִדְשׁ, זְהוּ שְׁפָתוּב (ויקרא
כג) מִקְרָאֵי קִדְשׁ. וְאִימְתִי? בְּשַׁעְתָּא
שְׁמוֹעֵד זְמִין בְּעוֹלָם. כְּמוֹ שְׁאוּתָם
כְּתָרִים עֲלִיוְנִים שְׁמֻזְמָנִים מִקְדָּשׁ
הַעֲלִיּוֹן, כִּף גַּם קִדְשׁ תַּחְתּוֹן זְמִין
לְחִילוּי לְעַטְרָם וּלְהַעֲלוּתָם.

קִדְשׁ עֲלִיּוֹן יְדוּעַ, קִדְשׁ תַּחְתּוֹן
חֲכֻמַּת שְׁלֵמָה, כִּף גַּם הִיא מְזֻמְנַת
לְכָל חִילָהּ, וְאוּתָם חִילוֹת כְּלָם
עֲתִידִים לְהַתְעַטֵּר בְּקִדְשׁ תַּחְתּוֹן
זֶה בְּזִמְן שְׁמוֹעֵד שְׂרִוֵי בְּעוֹלָם.
וּכְמוֹ שְׁחִילָהּ עוֹמְדִים לְמַעְלָה,
כִּף גַּם עוֹמְדִים מִמְּנֵי הָעַמִּים
כְּדִגְמַתָּה לְמַטָּה, וְעַל זֶה נִקְרָאוּ
קְרָאֵי מוֹעֵד. וּמִשׁוּם שֶׁהֵם לְמַטָּה,
קְרָאֵי מוֹעֵד חֲסֵר, (כְּמוֹ שְׁלֵמַעְלָה) אָבַל
הֵם בְּשְׁלֵמוֹת יַתִּירָה.

אַנְשֵׁי שֵׁם וְדָאֵי, וְלֹא אַנְשֵׁי ה' .
וְזֵהוּ סוּד (ויקרא כד) בְּנִקְבוּ שֵׁם
יוֹמַת, וּבְאַרְנוֹ, וְעַל זֶה נִקְרָא פֶּאֶן
אַנְשֵׁי שֵׁם וְדָאֵי. פִּינִין שְׁמַצֵּד
הַגְּבוּרָה בְּאִים, אַנְשֵׁי שֵׁם הֵם, הָרִי
שְׁבַחָם יַתִּיר, אָבַל הֵם לְקַחוּ
לְעַצְמָם וּנְאַחְזוּ בְּמַחְלָקַת.

בְּקֵר וַיִּדַּע ה' אֵת אֲשֶׁר לוֹ. לְמָה
בְּקֵר? לְמָה קִדְוֵשׁ וְלֹא טְהוֹר?
אֲלֵא הֵם בְּאוּ מִצֵּד שֶׁל טְהוֹר,
וְקִדְוֵשׁ הִפְהֵן. אָמַר מֹשֶׁה, בְּקֵר,
כְּשִׁפְתֵר הִפְהֵן מִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם -
אִם אַתָּם כֵּהֵנִים, הָרִי בְּקֵר, עֲבָדוּ
עֲבוּדַת הַבְּקֵר, וְאִזּוּ וַיִּדַּע ה' אֵת
אֲשֶׁר לוֹ וְאֵת הַקִּדְוֵשׁ. אֵת אֲשֶׁר
לוֹ - סְתָם, זֶה הַלּוּיִם. וְאֵת הַקִּדְוֵשׁ
- זֶה הַכֹּהֵן. אִזּוּ וְהַקְרִיב אֵלָיו. וְאִין
מִי שִׁיבְחִין בְּדְבַר אֲלֵא בְּקֵר. אִם
תְּהִיּוּ רְאוּיִים לְהִשְׁאֵר בְּצֵד הַדִּין,
בְּקֵר לֹא יִסְבַּל אֶתְכֶם, שְׁהָרִי לֹא
זְמַנּוֹ הוּא. וְאִם תַּתְּרָאוּ לְהִשְׁאֵר
בְּחֲסֵד, הָרִי זְמַנּוֹ הוּא, וְתַשְׁאֲרוּ
אֲצִלוּ וַיִּקְבַּל אֶתְכֶם.

בְּמָה? בְּקִטְרַת. שְׁהָרִי קִטְרַת
צְרִיכָה שׁוֹשְׁבֵין לְהַתְקַטֵּר עַל יְדוּ
כְּפַל וּלְהַתְקַשֵּׁר. מִי הַשׁוֹשְׁבֵין?

קרח - קע"ו ע"ב

זה הפהן. ומשום כך, והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש, ולא הטהור. שתי דרגות הן: קדוש וטהור. כהן קדוש, לוי טהור. ועל זה הקדוש כתוב.

ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחת לכל בשר. בא וראה, משה ואהרן מסרו עצמם למיתה, במה? משום שכתוב ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחת. רוחת כתוב חסר וא"ו. ומשום זה עץ המות הוא, ובכל מקום נפילת אפים לאותו מקום. ועל זה אל אלהי, אל - זהו שכתוב (תהלים ז) ואל זעם בכל יום. אלהי הרוחת - שהוא מקום צרור נשמות העולם, וכל הנשמות לשם עולות, ומשם באות. (שם נראות).

רבי יהודה פתח, (איוב לד) שמעו חכמים מלי וידעים האזינו לי. פסוק זה אליהוא אמרו. בא וראה מה כתוב, (שם לב) ובשלישת רעיו חרה אפו על אשר לא מצאו מענה וגו'. שהרי הם היו אומרים דברים, ואיוב לא היה מתנחם עליהם. מכאן למדנו, מי שנכנס לנחם את האבל, צריך ליסוד דברים בתחלה, שהרי חבריו של איוב היו אומרים דברי אמת, אבל לנחמו לא, משום שצריך דברים שהוא יודה עליהם (בדרך אמת), ואז יקבל עליו את הדין ויודה למלך הקדוש עליו. מה כתוב? ואליהוא חכה את איוב בדברים וגו'. שהודה אחר כך לקדוש ברוך הוא וקבל עליו דין שמים.

בא וראה, כתוב (איוב לד) לכן אנשי לבב שמעו לי חללה לאל מרשע ושדי מעול. לכן אנשי לבב שמעו לי, שלמים בכל להבחין דברים. חללה לאל מרשע, זהו שכתוב (תהלים ז) ואל זעם בכל יום. ושדי

לאתקטרא על ידיה בכלא, ולא תקשרא. מאן שושבינא. דא פהנא. ובגין כך, והיה האיש אשר יבחר יי הוא הקדוש, ולא הטהור. תרין דרגין אינון: קדוש. וטהור. כהן, קדוש. לוי, טהור. ועל דא הקדוש פתיב.

ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחת לכל בשר. תא חזי, משה ואהרן מסרו גרמייהו למיתה. במה, בגין דכתיב ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחת, רוחת פתיב, חסר וא"ו. ובגין כך אילנא דמותא הוא, ובכל אתר נפילת אנפין לההוא אתר הוי. ועל דא אל אלהי, אל: הדא הוא דכתיב, (תהלים ז) ואל זעם בכל יום. אלהי הרוחת, דאיהו אתר צורא דנשמתין דעלמא, וכל נשמתין תמן סלקין, ומתמן אתגין. (נ"א תמן אתחזין).

רבי יהודה פתח, (איוב לד) שמעו חכמים מלי וידעים האזינו לי. האי קרא אליהוא אמרו. תא חזי, מה פתיב (איוב לב) ובשלישת רעיו חרה אפו על אשר לא מצאו מענה וגו'. דהא אינון הוי אמרין מלין, ואיוב לא הוה אתנחמים עלייהו. מהכא אוליפנא, מאן דעאל לנחמא לאבל, בעי ליסדא מלין בקדמיתא, (דף קע"ז ע"א) דהא חברייה דאיוב הוה אמרי מלי קשוט, אבל לנחמא ליה לאו, בגין דבעי מלין דאיהו יודי עלייהו, (באורח קשוט) וכדין יקבל עליה דינא, ויודי למלכא קדישא עליה. מה פתיב, (איוב לב) ואליהוא חכה את איוב בדברים וגו'. דאודי לבתר לקודשא בריהו הוא, וקביל עליה דינא דשמאי.

תא חזי, פתיב (איוב לד) לכן אנשי לבב שמעו לי חללה לאל מרשע ושדי מעול. לכן אנשי לבב שמעו לי, שלימין בכלא, לאבחנא מלין. חללה לאל מרשע, הדא הוא דכתיב, (תהלים ז)